

Sayı: 2022/2006-BU

11 Nisan 2022

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Çankaya/ANKARA

Konu: Malezya Menşeli Eşyalarda Doğrudan Nakliyat Kuralının Sorgulanması Hk.

Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın 21.03.2022 tarihli 73005649 sayılı yazıları ile Uluslararası Anlaşma Kodu MY (Malezya) seçilerek vergi avantajı sağlanan ancak doğrudan nakliyat kuralına uymayan ithalat işlemlerinin incelendiği ve Ticaret Başmüfettişi Esat Burak ERÇETİN ile Ticaret Müfettiş Yardımcısı Mehmet Devran ARANIR tarafından 18.03.2022 tarihli 102-B/02 sayılı Cevaplı Raporun düzenlendiğinden bahisle, üçüncü ülkeler üzerinden Ülkemize gelecek eşyanın doğrudan nakliyat kuralını bozmaması için öncelikle "transit ülkesi geçişini kapsayan tek bir sevk evrakı" veya "non-manipulation certificate" temin edilmesi gerektiği, bu belgelerin temin edilememesi durumunda ise ikame edici diğer belgelere başvurulması gerektiği, aksi takdirde tercihli tarife uygulamasının kabul edilmeyeceği ve eşyaya ilişkin fark vergilerin tahsil edilerek cezai işlem yapılacağı bildirilmektedir.

Bilindiği üzere; 10.07.2015 tarihli 29412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmeliğin "**Doğrudan nakliyat**" başlıklı **15 inci maddesi**;

"(1) Taraf ülkelerden birinde ithal edilecekleri beyan edilen ürünler, menşeli oldukları kabul edilen diğer Taraf ülkeden ihraç edilmiş olan ürünlerle aynı olmalıdır. Bu ürünlerin, ithal edileceklerinin beyan edilmesinden önce değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler dışında bir işlemde geçmemiş olmaları gerekir. Ürünlerin depolanması veya sevkiyatı ve sevkiyatın bölünmesi, bu işlemlerin ihracatçının veya eşyanın sonraki hamilinin sorumluluğu altında gerçekleştirildiği yerde yapılabilir. Bu ürünlerin, transit ülkelerde kaldığı süre boyunca gümrük gözetimi altında olması gerekir.

*(2) **Gümrük idarelerine aksini gösterecek bir sebep olmadığı sürece, birinci fıkra hükümlerinin yerine getirilmiş olduğu kabul edilir.** Bu hallerde, gümrük idareleri beyan sahibinden, konşimento gibi yükleniciye ait taşımacılık belgeleri ya da ambalaj işaret veya numaralarına dayanan gerçek veya somut kanıtlar ya da eşyanın kendisiyle ilgili her tür kanıt dâhil olmak üzere, bu hükümlerin yerine getirildiğine dair herhangi bir usulde verilebilecek tüm kanıtları temin etmesini talep edebilir."* Hükümünü amirdir.

Diğer taraftan; Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 23.11.2009 tarihli **2009/112 sayılı Genelgelerinde** "2001/3485 sayılı Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Kapsamında Tercihli Rejimden Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Karar'ın 22 nci maddesinde "doğrudan nakliyat kuralı" düzenlenmiştir. Anılan maddenin ikinci fıkrasında; birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan hükümlerin yerine getirildiğinin, ithalatçı ülkenin gümrük yetkililerine ispatının hangi belgeler yoluyla yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu belgeler arasında; transit ülkesinin gümrük yetkililerince düzenlenen, ürünlerin tam bir tanımını veren, boşaltma ve tekrar yükleme tarihlerini ve uygulanabildiği

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

durumlarda kullanılan gemi veya diğer nakil araçlarının adlarını belirten ve transit ülkesi içinde eşyanın hangi koşullarda kalmış olduğunu belgeleyen bir sertifika bulunmaktadır.

Bu çerçevede; ülkemiz üzerinden transit geçen eşyanın doğrudan nakledilmiş sayılması ve bunun ithalatçı ülkeye ibraz edilmesi amacıyla; ürünlerin tam bir tanımını veren, boşaltma ve tekrar yükleme tarihlerini ve kullanılan gemi veya diğer nakil araçlarının adlarını belirten ve transit ülkesi içinde eşyanın gümrük gözetimi altında bulunduğu ve iyi koşullarda muhafaza edilmesine yönelik işlemler dışında başka bir işlemten geçmediğini, herhangi bir şekilde değişime veya manipülasyona tabi tutulmadığını göstermek ve uygulama birliği sağlamak amacıyla Manipüle Edilmemiş Eşya Belgesi/Non Manipulation Certificate (NMC) hazırlanmıştır. Bu belge transit geçen eşyanın doğrudan nakledildiğinin taşıyıcı veya gönderici firma tarafından sağlanan bilgilerin yer aldığı, söz konusu bilgilerin doğru ve geçerli olduğunun beyan edildiği ve bu bilgilerin Gümrük İdaresi nezdinde onaylandığını gösteren bir belgedir.

2009/112 sayılı genelge ile söz konusu belge düzenlenirken dikkat edilecek hususlar;

- “1- Belge, biri gümrük idaresinde, diğer nüshası firmada kalmak üzere 2 nüsha olarak düzenlenecektir.*
- 2- Belgenin kayıt altına alınmasını sağlamak bakımından kayıt numarası verilecektir.*
- 3- Belgenin taşıyıcı/gönderici veya bunların temsilcileri tarafından ekte yer alan nüshaya bağlı kalınmak kaydıyla bilgisayar ve diğer yazılı ortamlarda düzenlenmesi mümkün olup imza ve mühür mutlaka yer alacaktır.” Şekilde ifade edilmektedir.*

Yaptığımız araştırma ve incelemeler sonucunda; Malezya limanlarından çıkan bir geminin Singapur veya destinasyonda ana hatlar tarafından belirlenmiş aktarma limanına uğramadan gelmesinin mümkün olmayacağı, “Örneğin; Gemlik varışlı bir konteynerin Tekirdağ veya Ambarlı limanlarında aktarma gemisine yüklenerek gelmesi gibi”

Gemlik Gümrük Müdürlüğü’nce incelemeye tabi tutulan ithalat işlemleri kapsamı eşyalara ilişkin olarak çıkış ülkesi olan Malezya’da yükleme limanı Penang/Malezya, boşaltma limanı ise Gemlik/Türkiye olarak belirtilen konşimentoların düzenlendiği, söz konusu konşimentoların bir kısmında ise ayrıca aktarma limanının belirtildiği,

Çıkış ülkesinde düzenlenen söz konusu konşimentolarda konteyner numarasına ve konteynerlere tatbik edilen mühür (seal) numarasına yer verildiği, söz konusu eşyaların yüklü bulunduğu konteynerlerin, çıkış ülkesinde yüklendikleri geminin aktarma limanına kadar taşıma yaptığı, daha sonra söz konusu konteynerlerin aktarma limanında transit eşya statüsünde liman sahasına alındığı, akabinde herhangi bir işlem ve işçilik görmeksizin ve konteyner ile mühür numaraları değişmeksizin, aktarma limanından Türkiye’ye kadar taşıma işini üstlenen gemiye yüklenmek suretiyle Ülkemize getirildiği,

Ayrıca, aktarma yapılmak suretiyle taşınan eşyalara ilişkin konşimentoların da ilk çıkış ülkesinde düzenlendiği, buna göre de transit eşya statüsünü kaybetmediği ve transit ülke geçişini de kapsayan tek bir sevk evrakı (konşimento) düzenlenmek suretiyle taşıma işleminin tamamlandığı, görülmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu eşyaya ilişkin ihracatçı firma tarafından düzenlenen fatura, menşe şahadetnamesi, üretici beyanı vb. belgelerde belirtilen eşya miktarı ve evsafı ile ithali sırasında beyan ve tespit edilen evsafının aynı olduğu, zaten ithal edileceği beyan edilen ürünlerin, menşeli oldukları kabul edilen Malezya’dan ihraç edilen ürünlerle aynı olması, bu ürünlerin, ithal edileceklerinin beyan edilmesinden önce değiştirilmemiş, herhangi bir şekilde dönüştürülmemiş veya iyi koşullarda muhafaza edilmelerine yönelik işlemler dışında bir işlemten geçmemiş olmaları gerektiğinden, ilgili gümrük idaresince doğrudan nakliyat kuralını bozacak şekilde herhangi bir uyumsuzluk tespit edilmesi

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

durumunda (eşyaların değiştirilmiş ve ,herhangi bir şekilde dönüştürülmüş olması) yapılan inceleme ve araştırma sonucu somut tespit yapılarak varsa vergi farkının tahsili ve cezai müeyyide uygulanmasının yerinde olacağı, oysaki söz konusu işlemler için ilgili gümrük idaresince de serbest dolaşıma giriş işlemleri sırasında böyle bir tespit yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, söz konusu konşimentoların transit ülkesi geçişini kapsamaması halinde çıkış ülkesinden aktarma limanına kadar olan taşıma için düzenlenmesi ve akabinde aktarma limanı ile Türkiye arasında yapılacak taşıma için yeni bir konşimento düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, fiili işlemlerde konuya ilişkin böyle bir uygulama bulunmadığı bahse konusu ithalat işlemleri sırasında ibraz edilen konşimentoların aktarma limanlarına uğrayanlar da dahil olmak üzere Malezya-Türkiye arasında yapılan taşımaları kapsadığı, dolayısıyla, tek bir sevk evrakı ile taşıma yapıldığı görülmektedir.

Doğrudan nakliyat kuralına aykırı işlem yapıldığı konusunda somut şüphe hasıl olmadığı sürece, menşeli ürün şartlarının yerine getirilmiş olduğunun kabul edilmesi yayımlanmış mevzuatların gereği olmakla birlikte, düzenlenen rapor içeriklerinde İthalatçı firmalara yapılan tebligatlarda genel ve soyut ifadeler kullanılarak eşyanın dönüştürüldüğü veya değiştirildiği yönünde somut bir tespit yapılmaksızın sadece aktarma yapılması dikkate alınarak işlem tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, Malezya'dan gelen eşyalara ilişkin ilgili gümrük idaresince periyodik olarak menşe araştırmasına gidilmiş ve uygun sonuç alınmıştır. Söz konusu ürünlerin menşeli ürün olup olmadığının geçerli bir kanıt olmaksızın yeniden araştırmaya konu edilmesi, Ülkemizin ve firmalarımızın Malezya kurumları ve firmaları nezdinde itibarını zedelemekte ve ticaretimiz olumsuz yönde etkilemektedir.

Konuya ilişkin olarak Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 04.03.2013 tarihli 1937 sayılı yazısında da aynı konu değerlendirilmiş ve yukarıda belirtilen tespit doğrultusunda işlemlerin yapılması talimatı verilmiştir.

Malezya menşeli ürünlerin, Malezya'dan yüklenmesi ve özellikle Konteyner ile taşınması yapılan yüklerde mühür numarasının değişmediği durumlar başta olmak üzere eşyaların dönüştürüldüğü veya değiştirildiği yönünde somut şüphe olmaması halinde, herhangi bir işlem tesis edilmemesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Bu itibarla; konunun yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda Makamlarınızca değerlendirilmesi hususunu takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

DAĞITIM

1. Gümrükler Genel Müdürlüğü
2. Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.